

Digitaal vertellen: de leerling als mediaproductent

Frank van Dixhoorn, Teleac/NOT & Noel Servaes, Scholengemeenschap Bijlmer, Amsterdam

Noel Servaes en Frank van Dixhoorn doen verslag hoe ze vmbo-leerlingen gestimuleerd hebben om meer van hun mondelinge presentatie / spreekbeurt te maken. Op de school waar Noel Servaes werkzaam is, was men voor de vmbo-eindexamenklassen op zoek naar een andere, meer activerende werkvorm dan de bekende spreekbeurt. Bij een spreekbeurt lezen leerlingen vaak hun tekst, meestal grotendeels van het internet gehaald, passief voor van het blaadje. Docenten als Servaes hebben het idee dat de leerlingen hier eigenlijk weinig van opstaken. In samenwerking met diverse professionals van Schooltv (Teleac/NOT) zijn de leerlingen aan de slag gegaan met videoclips.

In dit traject krijgen de leerlingen op de Scholengemeenschap Bijlmer de kans om een presentatie in de vorm van een clip te geven. Het maken van zo'n clip is een intensief proces. Allereerst moeten leerlingen bedenken wat ze willen vertellen, vervolgens moeten zij hun verhaal in scènes zetten, het verhaal samenvatten in korte scènes en tekeningetjes (een storyboard maken). Hierna moeten zij een tekst schrijven voor de voice-over en deze inspreken. Noel Servaes merkt op dat de leerlingen ondertussen ook nog allerlei nieuwe termen en woorden leren. Daarna gaan de leerlingen aan de slag met het maken van digitale foto's. Men heeft ervoor gekozen niet met film te werken, omdat dit erg tijdrovend is en het maken van de clips een stuk gecompliceerder zou maken. De school zorgt voor beschikbare digitale camera's. Tenslotte brengen docent en leerlingen twee volle dagen in het computerlokaal door om alle clips te monteren.

Nadat de clips gemaakt zijn, hebben de leerlingen zelf criteria aangereikt waarmee zij zichzelf kunnen beoordelen. Leerlingen krijgen daarnaast van zowel Noel Servaes als de mensen van Teleac/NOT feedback op het gemaakte werk. Tevens is er een avond georganiseerd waarop de clips worden vertoond; leerlingen hebben hiervoor familie en vrienden uitgenodigd. Deze mensen zijn op hun beurt gevraagd de clips een cijfer te geven.

Ook bij Schooltv wordt er volop nagedacht over andere mogelijkheden en toepassingen van dit project. Er wordt bijvoorbeeld gedacht aan het maken van clips voor de zaakvakken of voor een vak als Verzorging. Het einddoelenveld van dit vak zou bijvoorbeeld kunnen worden verdeeld over groepjes leerlingen die zelf op pad moeten gaan en later moeten laten zien wat ze onderzocht en gevonden hebben. Op die manier werken ze aan hun eigen ontwikkeling en hun taalvaardigheid. Bovendien werkt het medium volgens van Dixhoorn activerend omdat het de leerlingen erg aanspreekt. Ze krijgen immers dagelijks te maken met (film)clips.

Met betrekking tot de invoering van een dergelijk project zijn er duidelijke randvoorwaarden. Zo is er bijvoorbeeld op technisch gebied een goede ondersteuning door het personeel van Teleac/NOT. Voor de leerlingen zelf is het technische gedeelte geen enkel probleem, eerder voor de docenten. Noel Servaes raadt docenten dan ook aan een workshop hierover te volgen. In totaal heeft de klas ongeveer 12 uur aan voorbereiding van de clip besteed en twee schooldagen (voor 25 leerlingen) aan de montage ervan. Het is goed om het monteren in te roosteren wanneer er bijvoorbeeld een projectdag op school plaatsvindt. Daarnaast is het advies de leerlingen hooguit in duo's te laten werken, grotere groepjes zijn niet praktisch. Niet verfilmbare verhalen kan men via het storyboard in een vroeg stadium voorkomen.

Het project is door Schooltv opgestart, onder andere met de bedoeling dat de docent ook eens in een andere rol wordt gezien. In de toekomst wil Schooltv programma's gaan maken met content die door de leerlingen of de school zelf gegenereerd is.